

Larry Alexander

In de voetsporen
van
Band of Brothers

De reis begint

Toccoa en Currahee

Bijna even lang als de tijd zelf heeft de berg zwijgend gewaakt over het dal dat zich aan de voet ervan, zo'n driehonderd meter lager, had gevormd. Door de Cherokee-indianen, die ooit tussen de daar dicht op elkaar staande, altijd groen blijvende hardhoutbomen jaagden, werd deze berg de Currahee genoemd, dat 'staat alleen' betekent, en wat inderdaad het geval is. Het is het hoogste punt in Stephens County, in de staat Georgia, en het is de laatste, zuidelijkste top van de Blue Ridge-bergketen, een solitaire rotsformatie die nu deel uitmaakt van het Chattahoochee National Park.

Tien kilometer ten oosten van de berg ligt Toccoa, een stadje met ongeveer tienduizend inwoners en waar het bestuurscentrum van Stephens County is gevestigd.

Tot aan het begin van de achttiende eeuw werd het gebied waar nu Toccoa ligt bewoond door Cherokee- en Creek-indianen. Een van de grotere Cherokee-nederzettingen heette Tugaloo, omdat het langs de benedenloop van de Tugaloo River lag, vlak bij de plaats waar de Toccoa Creek in deze rivier uitmondt. Met zijn circa zeshonderd inwoners, die in een van boomstammen gemaakt gemeenschapshuis en tweehonderd wigwams woonden, werd het plaatsje al snel een handelscentrum, een oord waar godsdienstige bijeenkomsten werden gehouden en een ontmoetingsplaats voor de Cherokee-indianen.

Gedurende de Amerikaanse Revolutie hadden de Cherokee de pech een bondgenootschap met de Britten aan te gaan. Het gevolg daarvan was dat Tugaloo tijdens een aanval door eenheden van de milities uit Georgia en South Carolina werd verwoest. Het enige nog zichtbare spoor dat op Cherokee-aanwezigheid duidt is een grote aarden heuvel die hoog boven het water van Lake Hartwell uit steekt.

De geschiedenis van het moderne Toccoa begint in de jaren zeventig van

de negentiende eeuw, toen drie grondspeculanten, dr. O.M. Doyle uit South Carolina en B.T. Sage en Thomas Alexander, beiden afkomstig uit Atlanta, die ervan uitgingen dat er na de Burgeroorlog dwars door Georgia een spoorlijn zou worden aangelegd, rond de oude nederzetting Tugaloo 715 hectare grond aankochten. Het gebied werd in individuele kavels opgesplitst en het land ging in 1873 in de verkoop. Nog geen jaar later werd de stad Toccoa gesticht.

Aan het eind van de jaren dertig van de twintigste eeuw ontstond er een kleine maar welvarende stad. De twee grootste bedrijven in het plaatsje waren een katoenfabriek, onderdeel van de J & P Coats Company, die bijna zeventig jaar lang in bedrijf zou blijven, en een fabriek waar door een flamboyante industrieel die R.G. LeTourneau heette grondverzetmachines werden gefabriceerd.

De deelname van de Verenigde Staten aan de Tweede Wereldoorlog had voor LeTourneau uiterst gunstige gevolgen, aangezien zijn bedrijf voor de Amerikaanse strijdkrachten grote aantallen constructiematerieel produceerde, materieel dat zo'n beetje op alle oorlogsfronten ingezet zou worden. Tijdens de oorlogsjaren groeide het personeelsbestand van het bedrijf tot zo'n tweeduizend mannen en vrouwen.

Verder werd tijdens de oorlog het complex van LeTourneau aan Lake Louise, dat later herdoopt zou worden tot de Georgia Baptist Assembly, tot een ziekenhuis verbouwd waar gewonde militairen werden behandeld.

Maar hoe druk en levendig Toccoa ook mocht worden, het was die eenzame berg die de naam van het stadje voor eeuwig in de Amerikaanse geschiedenis zou beitelten.

Wanneer je vanuit Toccoa over de oude Highway 123, de vroegere Highway 13, in westelijke richting rijdt, is het twijfelachtig of je de berg zult zien liggen, en als dat wel het geval is, zie je alleen maar hoe hoog hij is. Misschien zie je ook dat de rotsachtige top vol staat met telecommunicatiemasten, die de berg stoïcijns verdraagt als ware het een door de mens gemaakte doornenkroon.

Alleen iemand die de geschiedenis van die berg kent, is zich bewust van de rol die hij heeft gespeeld bij de verdediging van het land tijdens de Tweede Wereldoorlog. Want in een uitgestrekt legerkamp dat ooit in de schaduw van de Currahee heeft gelegen, is een deel van de meest geharde Amerikaanse soldaten opgeleid, paratroopers van het 501ste, 506de, 511de en 517de Parachute Infanterieregiment, krachtige kerels die de oorlog naar de vijanden van ons land hebben verplaatst.

Onder deze mannen bevond zich een compagnie soldaten die door een

bestseller en een juichend ontvangen televisieserie nationale helden zouden worden: de Band of Brothers van de Easy-compagnie.

Onder auspiciën van de federale Works Projects Administration (WPA) – een van de vele door president Franklin D. Roosevelt in het leven geroepen organisaties, zoals de Tennessee Valley Authority (TVA) en de National Recovery Administration (NRA), die stuk voor stuk bedoeld waren om een in de Depressie vastgelopen Amerika weer aan het werk te krijgen – begonnen op 17 januari 1940 bouwploegen aan de voet van de noordelijke helling van de Currahee een uitgestrekt stuk bos te egaliseren. Dit gebied zou een trainingskamp voor de Nationale Garde van de staat Georgia worden, en kreeg als naam Camp General Robert Toombs, vernoemd naar een Zuidelijke onruststoker en Geconfedereerd leider uit de Burgeroorlog, die afkomstig was uit Washington, Georgia, een stadje dat hemelsbreed zo'n honderd kilometer ten zuiden van Toccoa ligt. Hoewel nog niet voltooid, werd het kamp, dat aan Highway 13 grenst, op 14 december 1940 officieel in gebruik genomen.

Begin 1942 waren de Verenigde Staten bij de Tweede Wereldoorlog betrokken geraakt en werd het kamp door het federale leger van de Nationale Garde overgenomen, waarna het werd uitgebreid, en er van een infanterieopleiding werd overgestapt op een trainingscentrum voor parachutetroepen, een nieuw concept binnen de Amerikaanse strijdkrachten. De eerste groep rekruten die tijdens de warme, stoffige Georgia-zomer in Camp Toombs arriveerde, werd ingedeeld bij het 506de Parachute Infanterieregiment (PIR), dat het eerste zou worden van de drie regimenten die later de nog op te richten 101ste Luchtlandingsdivisie zouden vormen.

Deze mannen waren ware burgersoldaten, afkomstig uit steden, dorpjes en boerderijen die over de hele Verenigde Staten verspreid lagen.

Richard Davis Winters was afkomstig uit Lancaster, Pennsylvania. Als enige zoon van een voorman bij Edison Electric en een zachtaardige vrouw, en opgevoed in de pacifistische mennonietentraditie, had hij zijn opleiding genoten aan het Franklin & Marshall College, met als hoofdvak bedrijfseconomie. Kort na zijn afstuderen nam hij dienst bij het leger, omdat hij eerst zijn militaire dienstplicht achter de rug wilde hebben voor hij aan zijn carrière zou beginnen. Winters begon zijn militaire loopbaan als gewoon soldaat in Camp Croft, South Carolina, en hij genoot met volle teugen van het harde, atletische militaire leven, en diende korte tijd later een verzoek in tot overplaatsing naar de officiersopleiding in Fort Benning. Zijn verzoek werd ingewilligd.

In augustus 1942 stapte Winters bij het houten kopstationnetje in Toccoa, Georgia, uit een rijtuig van de Southern Railway, waar hij werd opgewacht door een jeep met chauffeur, die hem vervolgens bij het tien kilometer verderop liggende nieuwe kamp afzette. Hij was de tweede man die zich bij de Easy-compagnie van het Tweede Bataljon van het 506de PIR meldde, na de commandant van de compagnie, luitenant Herbert Sobel.

De dagen erna stapten er nog meer mannen op het stationnetje uit. Onder hen bevonden zich drie jongens uit Pennsylvania, vrienden die samen in Philadelphia dienst hadden genomen.

Forrest Guth zag het levenslicht op 6 februari 1921. Hij stamde rechtstreeks af van Duitse emigranten die al voor de Revolutie naar Amerika waren gekomen, en had zijn jeugd doorgebracht in het plaatsje Ruppsville, in de buurt van Allentown, dat volgens hem uit niet veel meer bestond dan ‘vijf huizen, een hotel en een spoorlijn die vlak langs de huizen liep’.

Toen Amerika betrokken raakte bij de strijd die in Europa al twee jaar woedde, werkte Guth voor Bethlehem Steel, waar hij hielp bij de productie van staalplaten die voor de bepantsering van slagschepen werden gebruikt. Maar de oorlog en het patriottisme wenkten.

‘Twee van mijn vrienden, Rod Strohl en Carl Fenstermacher, lazen een advertentie waarin vrijwilligers werden gevraagd voor een paratroopereenheid van het leger,’ herinnerde Guth zich nog goed. ‘We zaten in feite nog midden in de Depressie en we lazen dat we per maand vijftig dollar extra konden verdienen als we parachutist zouden worden. En het was iets volkomen nieuws, en die twee domme vrienden van me hebben me ertoe overgehaald. Hoewel, eigenlijk haalden we elkaar over.’

In augustus 1942 gingen de drie kameraden in dienst.

Guth herinnerde zich nog levendig de ‘lange treinreis’ naar Toccoa, die nog langer duurde omdat passagierstreinen, toen ook al, net als nu, plaats moesten maken voor de veel belangrijker goederentreinen.

Voor heel wat mannen als Guth was deze reis een geheel nieuwe ervaring in hun leven.

‘Heel wat van ons hadden nog nooit in een trein gezeten,’ zei hij.

Nadat ze in Toccoa waren aangekomen, werd die steeds groter wordende stroom rekruten met vrachtwagens naar het kamp vervoerd, of, in de herinnering van Guth, moesten ze de volle tien kilometer lopen. Maar hoe ze het kamp ook wisten te bereiken, het 506de Regiment begon steeds meer vorm aan te nemen.

Ik zag Toccoa voor het eerst op 7 oktober 2005. Ik was in de stad voor de jaarlijkse Toccoa-reünie, waar veteranen die in het voormalige kamp hun training hebben ontvangen worden uitgenodigd voor een weekend vol herdenkingsactiviteiten, waarbij de Kamer van Koophandel van Stephens County en de plaatselijke historische vereniging als gastheren optreden.

Mijn boek *Biggest Brother: The Life of Major Dick Winters, the Man Who Led the Band of Brothers* was zeven maanden eerder uitgekomen, en ik was door Bucky Simmons van de historische vereniging, de organisatie die voor het overgrote deel van het weekend verantwoordelijk was, uitgenodigd om aan de festiviteiten deel te nemen.

Ik ben altijd al een enthousiast treinreiziger geweest, en dus arriveerde ik om half zeven 's ochtends per trein in Toccoa. Ik stapte uit Amtraks Crescent City – Toccoa is een van de slechts twee plaatsen waar Amtrak in de staat Georgia stopt; de andere is Atlanta – en het eerste wat ik in de schemering zag was het geelgeschilderde houten, honderdtwintig jaar oude stationsgebouw op de hoek van South Alexander Avenue en West Railroad Avenue. Terwijl ik langs de gestroomlijnde aluminium Amtrak-rijtuigen – niet te vergelijken met de Pullman-rijtuigen uit de jaren veertig – in de richting van het station liep, drong het tot me door dat ik op precies dezelfde plaats uitstapte en zo'n beetje hetzelfde uitzicht had als Dick Winters, Forrest Guth, Bill Guarnere en de andere oorspronkelijke leden van de Easy-compagnie toen ze hier arriveerden en werden voorbereid op god mocht weten wat.

Ik kende Dick Winters nu vier jaar. Ik was vaak bij hem op bezoek geweest en had, met zijn hulp, een boek over zijn leven geschreven. Ik kende ook Forrest Guth al sinds 2001, nadat ik een artikel over hem had geschreven in het tijdschrift voor oud-studenten aan Millersville University, waaraan zowel hij als ik was afgestudeerd.

Beiden hadden over dit plaatsje en het kamp gesproken. En nu, terwijl ik op dezelfde plaats stond waar zij ooit hadden gestaan, zag ik ze in gedachten als jongemannen voor me staan.

Zoals afgesproken werd ik bij het station opgewacht door Bucky Simmons, en we begonnen aan een drukke dag waarop ik 's ochtends voor verschillende schoolklassen over de Easy-compagnie en mijn boek zou vertellen, gevolgd door een lunch op de kazerne van de Nationale Garde en signeursessies bij Cornerstone Antiques en later in het Old Stephens County Courthouse. Daar voegde ik me bij andere schrijvers, zoals Mark Bando, een bekende historicus op het gebied van luchtlandingstroepen, en Richard Killblane en Jake McNiece,

die samen een prachtig oorlogsverhaal schreven, *The Filthy Thirteen*, over een dapper groepje paratroopers van wie McNiece er een was.

Later die dag maakte ik kennis met een ander deel van de geschiedenis van de Easy-compagnie. Dankzij een afspraak met het dorpje Aldbourne in Engeland, waar het 506de voor en na hun D-day-operaties was gelegerd, was de Stephens County Historical Society in staat om een van de twee nog bestaande stalgebouwen te verwerven waarin de Easy-compagnie indertijd was ondergebracht. In Aldbourne had een bouwploeg het lange houten gebouw ontmanteld op de plaats waar het oorspronkelijk had gestaan – de ommuurde binnenplaats van een paardenfokkerij die Hightown heette – waarna de losse onderdelen met welwillende medewerking van het Pentagon en de Mississippi Air National Guard van Engeland naar Dobbins Air Reserve Base in Marietta, Georgia, werden overgevlogen.

De stal kwam in Toccoa aan, samen met de Britse bouwploeg, die hem in een nieuwe vleugel van het spoorwegstation weer in elkaar zette; het station is tegenwoordig eigendom van de historische vereniging en fungeert als hoofdkwartier van deze organisatie. De bouwploeg stond onder leiding van Keith Sowerby, die me goedmoedig terechtwees omdat ik in eerdere versies van mijn boek zijn naam verkeerd had gespeld. Keith en ik raakten dat weekend bevriend en hij zou later bij de totstandkoming van dit boek nog een belangrijke rol spelen.

Op vrijdagmiddag werd de stal officieel geopend en mocht het publiek hem voor het eerst eens wat beter bekijken. Vijf van de zes hokken waaruit de stal bestaat bevatten memorabilia, maar van het zesde is weer een soldatenonderkomen gemaakt, compleet met stapelbedden, een kacheltje, uniformjasjes die aan spijkers zijn opgehangen, plunjezakken en GI-opbergkisten, dit alles zorgvuldig over de ruimte verspreid, zodat het net lijkt of de bewoners even naar buiten zijn gelopen, misschien wel om eten te halen.

Er zijn ook nog andere voorwerpen tentoongesteld, waaronder enkele zaken die tijdens het ontmantelen van de stal in Aldbourne zijn gevonden. Daaronder bevond zich een brief die geschreven is door de moeder van Denver ‘Bull’ Randleman, lid van de Easy-compagnie, die ergens in een spleet in de muur werd teruggevonden waar Randleman hem zevenenvijftig jaar eerder in moet hebben gestopt, om hem verder te vergeten, hoewel natuurlijk ook de kans bestaat dat hij daarna nooit meer de kans heeft gehad hem er weg te halen.

Ook al waren er geen veteranen van de Easy-compagnie bij de gebeurtenis in Toccoa aanwezig – ze hadden op diezelfde dag elders hun eigen compag-

niesreünie – voelde ik overal om me heen hun aanwezigheid. Zelfs het motel waar ik logeerde, de Country Hearth Inn aan West Savannah Street, maakte op een geheel eigen manier deel uit van de legende – het was hetzelfde motel waarin Home Box Office (HBO) de veteranen van de Easy-compagnie had ondergebracht tijdens de première van de televisieserie in 2001.

Nadat Bucky en ik die avond hadden gegeten, trok ik me terug op mijn kamer. Zittend in een rieten stoel op de veranda van het motel keek ik naar de zonsondergang. Ik was in Toccoa, besepte ik; ik bevond me op de geboortegrond van de Easy-compagnie. Morgen zou ik het kamp bezoeken, het vliegveld waar Winters en de anderen hun springbrevet hadden gehaald, en daarna de Currahee zelf. Het waren de plaatsen waar Dick en Forrest en de andere mannen van de Easy-compagnie hadden getraind en geleefd, en een band hadden ontwikkeld die hen voor de rest van hun leven onafscheidelijk zou maken.

Morgen zou ik in hun voetspoor treden.

Uitzicht vanaf de top van de Currahee, met in de verte Toccoa.

De man die deze ongeoefende rekruten tot een goedfunctionerende gevechtseenheid zou smeden was kolonel Robert Sink. Hij studeerde in 1927 af aan de militaire academie van West Point en was zevenendertig toen op 26 juli 1942 het 506de PIR werd geactiveerd, waardoor hij bijna oud genoeg was om van heel wat jongens onder zijn commando de vader te kunnen zijn.

De soldaten die onder Sink dienden mochten hem bijzonder graag. Hoewel hij beroepsmilitair was, legde Sink niet het soort arrogantie aan de dag dat zo kenmerkend was voor heel wat andere West Point-officieren. Winters herinnerde zich nog goed hoe hij Sinks prozaïsche levenshouding bewonderde, en ook het feit dat hij zich altijd ongedwongen tussen zijn mannen begaf. En hoewel hij een stevige drinker was – de mannen noemden hem bijna vertederd ‘Bourbon Bob’, maar uiteraard alleen achter zijn rug om – nuttigde hij geen alcohol onder diensttijd, iets dat op de geheelonthouder Winters grote indruk maakte.

Bill Guarnere, een jongen uit Zuid-Philadelphia die rond die tijd in Toccoa aankwam, noemde Sink ‘oprecht en betrouwbaar’, terwijl Guth zei dat hij Sink respecteerde, maar dat hij wel degelijk een ‘keiharde knakker’ was.

Iedereen leek te waarderen dat Sink, hoewel hij nors kon zijn, bepaald niet hooghartig was, en dat hij het vermogen had om de officieren en manschappen onder zijn commando het gevoel te geven dat ze deel uitmaakten van een team.

Een van de eerste dingen die Sink als commandant in Toccoa deed, was de naam van het kamp veranderen. Sink wist hoe belangrijk een goed moreel was, en hij begreep maar al te goed dat bijgeloof de kop op zou kunnen steken zodra de mannen zich zouden realiseren dat ze om van de stad naar het kamp te komen van Highway 13 gebruik moesten maken, waarbij ze langs de Toccoa Casket Company [*casket* is het Engelse woord voor doodskist] en een begraafplaats kwamen, om uiteindelijk in Camp Toombs te arriveren [*tomb* is Engels voor graftombe]. Sink slaagde erin het ministerie van Oorlog zover te krijgen dat de naam veranderd werd in Camp Toccoa.

Als een bezoeker vanaf Highway 13 de basis op reed, via een weg die toen Camp Drive werd genoemd, werd hij om te beginnen met de bushalte geconfronteerd, waar enthousiaste mannen met in de hand een verlofpasje dat voor de eigenaar goud waard was, op vervoer naar Toccoa of andere bestemmingen stonden te wachten. Vooropgesteld uiteraard dat ze daar tijd voor hadden.

‘We hadden nauwelijks vrije tijd om de omgeving te verkennen,’ herinnerde Guth zich. ‘We moesten onafgebroken trainen.’

Vlak achter de bushalte flankeerden twee op betonplaten geparkeerde tanks

uit de Eerste Wereldoorlog de toegangsweg. Vervolgens kwam het wachtgebouw, dat op het hoogste punt van Camp Drive stond, die verder helemaal rechtdoor liep, en Third Avenue, een brede onverharde weg die met een bocht naar links draaide. Langs de noordkant van Third Avenue stonden de eetzaal, latrines en andere gebouwen voor algemeen gebruik. Aan de andere kant van de weg bevonden zich de legeringsgebouwen, 142 stuks, opgetrokken uit hout en teerpapier, in twaalf keurige rijen en doorsneden door vier straten: First, Second, Third en Fourth Street. Hier werden de mannen ondergebracht die het ronde, blauw-wit-rode mouwembleem van FORSCOM – het U.S. Army Forces Command – droegen. Deze mannen zouden later deel uitmaken van het 506de PIR.

Pal ten zuiden van deze legeringsgebouwen, langs Utility Street, bevonden zich nog meer gebouwen, die voornamelijk gebruikt werden door de transportafdeling en personeel dat op het hoofdkwartier werkte. Aan de andere kant van Utility Street lag een uitgestrekt exercitieterrein. Hier, en op een geëgaliseerd stuk grond aan de overkant van Camp Drive, iets meer naar het westen, bevonden zich de springtorens en de hindernisbaan die nodig waren om van deze onervaren rekruten een goedgeoliede vechtmachine te maken.

Eveneens aan Camp Drive, tegenover het exercitieterrein en grenzend aan Warehouse Drive, stond het regimentshoofdkwartier, alsmede de gebouwen waarin de kwartiermeester en de betaalmeester waren ondergebracht, terwijl er verder de eigen waterleiding, een opslagloods, de basisbrandweer, de officiersclub, de regimentsbowlingbaan en de bioscoop te vinden waren.

Tussen het exercitieterrein en het hoofdkamp, langs een weg die A Street werd genoemd, bevond zich de Cow-compagnie, waar recent aangekomen manschappen werden ondergebracht in afwachting van indeling bij een bepaalde compagnie. Dit was ook het 'laatste bivak', waar soldaten die de parachutistenopleiding hadden moeten verlaten, wachtten tot ze naar een andere eenheid zouden worden overgeplaatst. Later werd de Cow-compagnie omgedoopt in de w-compagnie, waarbij de w stond voor 'welkom' of 'wegwezen', afhankelijk van welke kant je op werd gestuurd.

Mannen die in de Cow-compagnie werden ondergebracht herinnerden zich de beproevingen daar nog lange tijd. Het onderkomen was in een laaggelegen gebied gebouwd, en zodra uit de Golf van Mexico afkomstige regenbuien het terrein geselden, werd het gebied één groot moddermoeras, en de mannen die 's avonds op hun britsen waren gaan liggen, werden maar al te vaak wakker van het water dat langs hun gezicht gutste nadat de poten van hun bedden diep in de modder waren weggezonden.